

Οι Ανεξάρτητες Αρχές, αντί να λειτουργούν ανεπηρέαστα ως αποτελεσματικά **θεσμικά αντίβαρα** στην παντοδυναμία της εκτελεστικής εξουσίας, τελούν υπό τη δαμόκλειο σπάθη των αθέμιτων παρεμβάσεων της, όταν γίνονται μη αρεστές.

Τέλος, οι χιλιάδες **παράνομες παρακολουθήσεις** από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ) και η χρήση του λογισμικού κατασκοπείας (Predator) κατά πολιτικών προσώπων, κρατικών λειτουργών και δημοσιογράφων, θα αποτελούν διαχρονική κηλίδα στη δημοκρατία μας. Όλα αυτά συνθέτουν ένα δυστοπικό τοπίο, όπου οι εγγυήσεις της ελευθερίας και του Κράτους Δικαίου υποχωρούν «ατάκτως» μπροστά στις ποικιλώνυμες πολιτικές ή άλλες σκοπιμότητες και στις επιδιώξεις θεσμικών ή και εξωθεσμικών κέντρων εξουσίας.

Ενώπιον αυτών των απειλών, μείζονα προβληματισμό προκαλεί η θέση και ο ρόλος της **Δικαιοσύνης**, στην οποία οι πολίτες δείχνουν ολοένα μικρότερη εμπιστοσύνη (βλ. EU Justice Scoreboard 2024, κατά την οποία τα ποσοστά αρνητικών γνώμων για τη Δικαιοσύνη υποχώρησαν στο 56%). *Τις πτάνει;*

Κατ' αρχάς οι **αδικαιολόγητες καθυστερήσεις**, που φθάνουν στο όριο της αρνησιδικίας. Η Ελλάδα, δυστυχώς, κατέχει τη θλιβερή ευρωπαϊκή πρωτιά των καθυστερήσεων στην απονομή της δικαιοσύνης (με το μέσο χρόνο επίλυσης μιας διαφοράς να ανέρχεται σε 1771 ημέρες

σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι μόλις 455 ημέρες). Παράλληλα, ο ρυθμός απονομής (clearance rate) είναι αρνητικός στις υποθέσεις που αφορούν την μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών (τακτική διαδικασία, ασφαλιστικά, εργατικά), ενώ αντίθετα, στις υποθέσεις, που ενδιαφέρουν πρωτίστως τις οικονομικά ισχυρές συσσωματώσεις, όπως οι τράπεζες (διαταγές πληρωμής, πτωχεύσεις), ο ρυθμός είναι θετικός, με αποτέλεσμα η δικαιοσύνη εκτός από αργή και τοξική, να είναι και **ταξική**.

Έπειτα, προβληματισμό προκαλεί η πλειάδα **αλυσιτελών και αχρείαστων παρεμβάσεων της δικαστικής εξουσίας στη δημόσια και την πολιτική ζωή**, κατά τρόπο που εκφεύγει καταδήλως της αποστολής της δικαστικής εξουσίας, αλλά και οι **επικοινωνιακού τύπου παρεμβάσεις της ηγεσίας του Αρείου Πάγου**, σε εκκρεμείς υποθέσεις που απασχολούν την επικαιρότητα, καθ' υπέρβαση των ορίων των προβλεπόμενων αρμοδιοτήτων.

Διαρκές πρόβλημα παραμένει, τέλος, ο **ομφάλιος λώρος μεταξύ δικαστικής και εκτελεστικής εξουσίας**, που διατηρείται όχι μόνο με το διορισμό της ηγεσίας των ανωτάτων δικαστηρίων από την Κυβέρνηση (που προβλέπεται θεσμικά), αλλά πρωτίστως με την παγιωμένη, απαράδεκτη πρακτική της **τοποθέτησης αφυπηρετούντων δικαστών σε δημόσιες, αμειβόμενες, θέσεις**.

μενες, θέσεις.

Η έκπτωση της δικαιοσύνης κλονίζει τα θεμέλια της Δημοκρατίας καθώς η αποστολή της είναι να αποτελεί το ασφαλές καταφύγιο του πολίτη, ιδίως του πιο αδύναμου, όταν θίγεται από τον ισχυρό. Όταν δεν υπάρχουν «δικαστές στο Βερολίνο», κατά την προσφύα ιστορική φράση, ο περιώνυμος «μυλωνάς του Πότσταμ» είναι απελπιστικά μόνος.

Ευρισκόμενοι ενώπιον μιας ανησυχητικής θεσμικής διολίσθησης, έχουμε χρέος να επαγρυπνούμε για να μην επιτρέψουμε να υποχωρήσει η δημοκρατία μας σε έναν **ιδιότυπο συνταγματικό μιθριδατισμό**. Οφείλουμε να είμαστε διαρκώς παρόντες για να πάψει η κοινωνία να εθίζεται στις εντεινόμενες παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων, που φαλκιδεύουν το δικαιοκρατικό κεκτημένο. **Το ζήτημα αφορά την ψυχή της Δημοκρατίας.**

Για να οικοδομηθεί το μέλλον του τόπου με θεσμική ατοχή, ελευθερία και ευημερία πρέπει όλοι μαζί να αθροίσουμε τις δυνάμεις μας και να υψώσουμε τη φωνή μας, απαιτώντας όσα το Σύνταγμα και η δημοκρατία μας τάχθηκε να διαφυλάττει: **πραγματικό και όχι κατ' όνομα κράτος δικαίου, πραγματική, και όχι κατ' όνομα ελεύθερη άσκηση των δικαιωμάτων μας.**

Φορές ο αγώνας ίσως μοιάζει άνισος. Δεν είναι όμως ποτέ χαμένος. Οι μόνιμοι χαμένοι αγώνες είναι εκείνοι που δεν δόθηκαν.

Αναμνηστική φωτογραφία από την υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης της Ελλάδας στην ΕΟΚ, Ζάππειο 28 Μαΐου 1979